

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

gész évre.....	24 kor. (12 frt)
fél évre.....	12 „ (6 „)
negyedévre.....	6 „ (3 „)
egy órára.....	2 „ (1 „)
egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
vidékre.....	10 „ (5 „)

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Beltorda-utca 13., (Lyceum-nyomda.)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep- és vasárnap után is.

Táviratok

Fővárosi és vidéki tudósítinktól.

Vilmos császár közönete.

Budapest, július 9. (Érk. 11 óra.) Vilmos német császár megköszönte Kinleynek Kittelen fölött kifejezett részvételét.

Budai polgárok a kereskedelmi miniszternél.

Budapest, július 9. (érkezett 10 ó.) A budai polgárok körében nagy elkeseredést szült a fővárosi tanács és a belügyminiszterium azon határozata, melylyel a légszergyárnak megengedték, hogy budai főgyártelepét kibővítsék, a helyett, hogy mint a II. kerületi előjáróság közegészségügyi és a kerület fejlődése szempontjából azt javasolta, a gyár kitépítését elrendelték volna. A II. kerület háztulajdonosai és az előkelő polgárság közül mintegy kétszázán tegnap e tárgyan gyűlést tartottak, melyen több városi képviselő és a kerület előjáróságának tagjai is jelen voltak. A rendőrség részéről Major János fogalmazó jelent meg. Unger Ferenc az első szónok kifejtette a polgárság sérelmeit és kiemelte, hogy mindenki elismeri, hogy a gyárnak mostani helyén való kibővítése az egész kerület egészségére hátrányos, undorító büzt terjeszt, mely a közelben való lakást lehetlenné teszi. Ha az ember már a Margit körút elejére ér, a gázgyárból eredő büzös szag egyszerre megcsappja az orrát. A lakásokat nem győzik eleget mázolni, mert állandóan korommal vannak tele. Ezért irtások is sok helyen a lakások. Indítványozza, hogy a polgárság a kereskedelmi miniszterhez, ki ez ügyben most végleg fog dönteni, husz tagú küldöttséget menessen azon kéréssel, hogy a kerületet óvja meg ezen a polgárság egészsége ellen intézett merénylettől. Többek hozzájárulása után a gyűlés az indítványt egyhangúlag elfogadta és nyomban megválasztották a husz tagú küldöttséget, melynek vezetésére Hentaller Lajos országgyűlési képviselőt kéri fel.

Az utolsó fizetés.

Budapest, július 9. (érk. 10 óra.) A magyar állami gépgyár igazgatósága tegnap délután számolt le véglegesen azzal az ezeröttszáz munkással, akiket a sztrájk miatt elbocsátottak a munkából. Kerülből egyheti fizetést kapott minden elbocsátott munkás. Ez a pénz tehát elegendő lesz arra, hogy ki-ki koldusbottal a kezében nekiinduljon a nagy világnak s addig barangoljon, míg valahol munkát talál. Az elbocsátottaknál nem azt nézték, hogy a sztrájk alkalmával ki vitt nagyobb szerepet, hanem azt nézték, kinek van már legtöbb szolgálati éve és a gyár szolgálatában ki lett nyomorék. Az volt a vezérszema, hogy a nyugdíj-alapot szabadság meg azoktól az emberektől, akik már tíz éven felül szolgáltak, vagy, akik munkaközben megsérültek s ennek következtében nyugdíjosultak lettek. Az elbocsátott munkások elhatározták, hogy püri indítanak az igazgatóság ellen, s végkielégítést követelnek az eltöltött szolgálati éveikért és rokantság címén. Fölmerült az az eszme is, hogy valamennyien kikérjék a külföldre szóló utleveleiket és kíváncsiak Amerikába, ahol a munkások megbecsültek. Mielőtt azonban erre a lépésre határoznák el magukat, több befolyásos embert szándékoznak felkérni, hogy azok legalább az elbocsátott családok munkások érdekében tegyenek lépéseket a miniszternél, mivel a legtöbb családnak nincs egy betevő falat kenyere sem.

Megfenyegetett gyáros.

Budapest, július 8. (érk. 9 órakor.) Érdekes ügyben folytat most a rendőrség nyomozást. Egy elkeseredett munkás ember megfenyegetett egy fővárosi ismert gyárost, a kitől nagy pénzösszeget kért — mert különben kivégzi. A dolog a következő: Biehn János aszfaltgyáros és vállalkozó a napokban levelet kapott, a melyben a levélíró tudatja vele, hogy miután szegény munkás ember, megélni nem tud, küldjön neki 5000 frtot, mert ellenkező esetben megöli. A kivégzést illetően nem a revolvert választja, hanem sokkal rosszabbat: — a színyt. Ezt veri a testébe, s maga pedig agyonlővi magát. Ennek így kell lenni — írja — mert minden munkás ember halálakor köteles egy gazdagot ma-

gával vinni. Ha ajánlatát elfogadja, tegyen közzé egy apró hirdetést a Kis Újságban: Jöhetsz — elvárak — szavakkal — s majd érte küld. Természetesen Biehn ijedten rohant a főkapitányságra s bejelentette az esetet. Ez történt e hó 6-án. Biehn ezután meg is tette a hirdetést, de azóta állandóan detektívek ültek a gyáros irodájában. Ma reggel megjelent a hirdetésre a 80. számú hordár s kérte, hogy egy s-ur- elküldje a csomagért. Persze a detektívek, a legügyesebbek: Kassay Lajos, Kölesdy János és Magyary Gyula, a mint az értéktelen papírosokkal telt csomagot a hordár magához vette, — utána mentek s látták, a mint a népszínház-utca és kerepesi ut sarkán a csomagot átadja egy embernek. Az illető a mint a rendőrség embereit meglátta — futásnak eredt, de ezek elfogták s bevitték a főkapitányságra. Itt azután kitudt, hogy Kaszás János 42 éves gyár munkás, a ki már többször volt büntetve. Egyelőre fogva tartották.

Hírek egy székely községből.

Székelyudvarhely, július 9. (érk. 10 óra) Zagon községében egy K elemén Anna nevű nő a napokban hármiaszobor — két fiút és egy leányt — szült, azonban mind a három gyermek, rövid időre a születés után, az anyával együtt elhalt. Mind a négy halottat e hó 6-án a község lakosságának nagy részvétele mellett kísérték örök nyugalomra. Ugyancsak itt folyó hó 5-én egy Izsák Mihály nevű gazda-ember szénát hordott be a mezőről, mikor a szekérről leesve, a kerék alá került, mely a derekán keresztül ment, úgy hogy a szerencsétlen ember azonnal szörnyen halt.

Ásatások Székeshérvárott.

Budapest, július 9. (érkezett 11 óra.) Székeshérvárott mozgalom indult meg, hogy az országos költségen tartott eredményes ásatásokat a város költségén folytassák. Annak idején, a mikor a legutóbbi nagy lelet történt, Heuszmann tanár a püspöki kertet jelölte meg, mint régészeti kutatásokra legalkalmasabb területet; az egyházmegye volt főpástora azonban még annyit sem engedett meg, hogy a falon kívül kiásott fél csontváznak a falon belül fekvő másik felét kivehessék, mivel egy négyzetméternyi területen meg kellett volna bolygatni a veteményt, Steiner Fülöp mostani székeshérvári püspök már sokkal engedékenyebb s a tudományos célra átengedte az egész püspöki kertet s így a tervbe vett ásatások folytatása a püspöki kertből fog kiindulni.

Kina.

Budapest, július 9. (érkezett 10 óra.) Berlinből jelentik: Tiencsinből sürgönyzik 3-iki kelettel. Ma reggel óta a kínaiak az idegen telepítvényeket ismét hevesen ágyuzák. Seymann tengernagy rendelkezése az asszonyokat és gyermekeket mielőtt lehetséges lesz azonnal Takuba szállítják.

Budapest, július 9. (érk. 7 ó. 5 p.) Sanghából sürgönyzik, hogy egy magas rangú kínai diplomata jelentése szerint 2-án az európai követek Pekingbe értek, a csapatok egy része Ching herceg vezérlete mellett nem csatlakozott a boxerekhez. Shantung helytartó megtagadta az engedelmességet Tuán hercegnek.

Wolf ügynökség jelenti: Shantung helytartó távirata szerint Pekingben két követség meg áll, kik több ízben visszaverték a boxerek támadását.

Munkaadók és munkások.

Budapest, július 9. (érkezett 1 óra.) Rottensdami jelentések szerint a gőzhajózási társaságoknak a lapokban megjelent közleménye szerint a továbbiakig megszüntették a közlekedést Rottensdam és a belga kikötők között. A munkaadók továbbá elhatározták, hogy a sztrájkoló munkásokkal szemben nem engednek és felkérték a polgármestert a dolgozni akaró munkások védelmére.

A párisi kiállítás.

Budapest, július 9. (érkezett 10 óra.) Párisból jelentik: A nemzetközi közgazdasági kongresszus tegnap este záró bankettet rendezett. Meléne megköszönte a külföldi hatalmak képviselőinek részvételét. Darányi miniszter megköszönte a külföldi vendégek nevében a francia vendégserzetet.

KOLOZSVÁR

Új regényünk.

Reggeli számunkban ismét a francia elbeszélő irodalom egy kiváló jelesének, Nodier-nek regényét kezdjük el közölni, melynek címe:

Küzdő szerelem.

Az érdekesítő regény fordítását Gauthier Arisztides végezte, a kinek élvezetes átültetésében már nem egy hasonló színvonalu regényt vettek olvasóink.

(Bartók püspök útja.) Az erdélyi református egyház feje, a ki Kolozsvárról a Szeszárman egész ujonnan épült református templom felszentelésére indult el, tegnap keresztül utazott Deesen. Üdvözölésére a deési vasutállomáson megjelent a deési ev. ref. egyházközség képviselőtestülete, élén Vékony Ferenc egyházi főgondnokkal és az egyház keblbi tanácsával, továbbá dr. Torma Miklós kir. tanácsos, alispán, Szilágyi Albert polgármester, Simó Béla kir. tanácsos, tanfelügyelő, egyházmegyei aligondnok, fr. Nagy Pál pénzügyigazgató és a pénzügyigazgatóság több tisztviselője, Vásárhelyi Boldizsár és Kozma Imre ev. ref. lelkészek, dr. Boros Gábor áll. gym. igazgató, Biró István nagybirtokos, Simon Lajos orvos, Göczi Károly ev. ref. egyh. keblbi gondnok, dr. Daday Ferenc kir. ajárásbíró, dr. Kustár Gyula városi főorvos, Illosvay Jenő városi tanácsos, Losonczy István városi főjegyző, Biró Antal vármegyei főszámvéző, Ferenczy István polg. isk. ig., Wohlmann Károly posta- és távirafőnök, a deési ev. ref. elemi iskolák tanítója, Kara Debrezden István igazgató vezetés alatt és számos polgár felekezeti külfömből nékül. A vonat az állomásra a polgári fuvónékar indulója mellett robogott be. Midőn az átutazó püspök a vonatról leszállott, lelkes éljenzések között a deési ev. ref. egyház nevében Vékony Ferenc főgondnok fogadta lendülettel beszéddel, azután dr. Torma Miklós kir. tanácsos, alispán üdvözölte abból az alkalomból, hogy a vármegyeiek ezáltal először van szerencséje területén tisztelhetni ő méltóságát, ki mindkét beszédre külön-külön válaszolt, vállvetett munkára hívta fel a deési ev. ref. egyházközséget és hangsúlyozta egyúttal a hazaszeretet, mely az egyház hitelveitől elválaszthatatlan. Az éljenzésekkel kísért beszédek után a püspök kíséretével és a tiszteletre megjelent notabilitásokkal rövid reggelire tért be a vasuti vendéglőbe, minde végzetlenül ismét vonatra szállott és kitörő éljenzések és a zenekar játéka mellett indult további útjára.

(A poi.) Egyik helyi lapban — nyilttér alakjában — egy kolozsvári úri fia tal ember saját költségén nyomtatott bizonyítékot állítatott ki magának arról, hogy ő felpofozott egy hetveneszentendős aggastyánt. — Nem tekintve azt, hogy ez az inzultus indokolva vagy ok nélkül történt, csupán csak magának a ténynek ethikai momentumaihoz van szavunk. Tehetetlen öreg emberekkel szemben ilyen megtorlással élni, sem nem lovagiaság, sem nem tartozik azon formák közé, mely a nemesen gondolkozók szelidebb elbirálása alá esne. Ilyen esetekben volna helye a máskor minden igazabb ok nélkül összeült becsületbíróságoknak, mely most valószínűleg csak elmarasztaló ítéletet hozna. A lovagiasági ügyekben foglalkozászerűleg utazó „becsületlen-ek” azonban hallgatnak és szó nélkül térnek napirendre egy aggastyán arculütésén, a mely pedig már nem személyi, hanem olyan általános tisztességi és társadalmi kérdés, melyhez joga, sőt kötelessége lett volna mindenkinek — az egész sajtónak és a társadalomnak — hozzászólni. Öreg embereket felpofozni legkevésbé sem virtus, — és nagy erkölcsi dekadenciára mutat, melyen elszomortió tünet, hogy sem a sajtó,

sem a társadalom nem emelte fel erélyes szavát, ennek a ténynek ellenében.

(Az igazságügyi palota építése.) A Kolozsvárt felállítandó igazságügyi palota tárgyában a m. kir. igazságügy-miniszter június 28-án egy rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében meghagyja, hogy a felépítéshez szükséges munkák előkészítésére nyilvános árlejtést tüzzenek ki. Fekete Gábor, a kolozsvári ítélő-tábla elnöke f. hó 6-án ki is bocsátotta az árlejtési hirdetményt, nyolc csoportba foglalva össze az előmunkálatokat, melyek együttes egy vállalkozónak, illetve egyetemlegesen kötelezett társvállalkozóknak adhatók csupán ki, összesen 1,303.300 korona és 59 fillér előíránnyal. Az írásbeli ajánlatok 1 koronás bélyeggel ellátva lepecsételt borítékban, Fekete Gábor kir. táblai elnökhöz intézendők, a következő címmel: „A Kolozsvárt emelendő igazságügyi palota építésére vonatkozó ajánlat.” — A nyilvános verseny-tárgyalást ez ügyben f. évi augusztus hó 8-án délelőtt 10 órakor tartják meg, a kolozsvári ítélő-táblai elnök hivatalos helyiségében. Az építési munkák az ajánlatok elfogadása után 14 nap alatt megkezdendők és akként folytatandók, hogy legalább is az összes alap- és pincefalak folyó évi november hó 30-ig elkészüljenek és az épület 1901. augusztus hó 31-ig tető alá huzható, 1902. évi augusztus hó 1-én pedig teljesen készen rendelkezésére átadható legyen.

(Lőteri gyakorlatok.) A városi Tanács a következő értesítést küldte be szerkesztőségünknek:

Értesítjük a közönséget, hogy a kolozsvári cs. és kir. katonai állomásparancsnokság átirata szerint a 25-ik számú vadászszázalójbeli katonák f. évi július hó 13-án, az 51-ik gyalogezredbeli katonák pedig folyó évi július hó 17-én, 20-án, 21-én és 23-án mind az öt napon kora reggeltől estig az ugynevezett Plecska völgyben lövés gyakorlatok fognak tartatni. — Azért tehát figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy a jelzett határrezszenben a megjelölt napokon ne tartózkodjanak, vagy ott ne közlekedjenek, mert ellenesben a netaláni szerencsétlenséget az illetők maguknak tulajdoníthatják.

(A Népünnepély.) Kolozsvár századok mulva eljövendő monografia írói, valószínűleg meg fognak emlékezni arról, mint a város sajátos jellegzettségéről — hogy a népünnepélyek vörös plakátjainak megjelenésével egyidejűleg, beborult az ég és kezdett hullani az eső. A tegnap története is adalék ehez a faktumhoz. Igazán azt kell hinni, hogy a Vörös Kereszt-Egylet és az égiek nincsenek harmoniában, s ezért inkompatibilis nálunk a népünnepély a szép idővel. Most csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a Vörös Kereszt-Egylet elég bábanos-e ahoz, hogy lemondjon egy második utó- és fiók-népünnepély rendezéséről.

(Verekezés.) A tegnap éjjel 11 óra körül, mint bennünket értesítenek, Monostoron, állítólag nagy verekezés volt. Több gyalogos és lovas rendőr vonult ki s egy embert le is tartóztattak.

(Dankó Pista Tordán.) Dankó Pistának, a cigánypoétának daltársasága csütörtökön nem fog énekelni. — Tordáról kaptak távirati felszólítást s így oda utaznak csütörtökön reggel. Azonban pénteken, szombaton és vasárnap megint élvezheti a közönség a Bizini-szálloda kertjében a visszatért társulat szép magyar nótáit.

(Tömeges csirkelopás.) A tegnapelőtt éjjel ismeretlen tettesek betörték dr. Széchi Ákosnak, a polgári fin iskola igazgatójának udvarába s az ott levő nagyszámú fajcsirkék közül harminc darab plimthot elemeltek. Valószínű, hogy a szamos felül jöttek be. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

(Gyilkos szerelmes.) A külközp-utcai szerelmes merénylő Budai Árpádot most az ügyészség börtönében van, a hova a rendőrség átszállította. A fiatal ember, — miut mondják, igen megbánta tettét, levért és alig eszik valamit. Sokat kérdezősködik egyik áldozatáról, a még mindig súlyosan beteg Zaller leányról, a kit nagyon szeret, s a kinek ép ezért akart revolvergolyót röpteni a szívébe. — Budai merénylő ügyében különben a közeljövőben megtartják a részletes vizsgálatot.

(A csillag és július hónapban.) Julius hónap a dilettáns csillagászoknak a hónapja. Aki csak teheti menekül a városból, ki a szabadtér természetbe, ahol más az ég, más a levegő, mint a négy fal fölülálló melegeben s ahol a tekintet is messzebb elkalandozhatik, mint az utca egyik felétől a másikig. És ennek a meneküléskor meg van a maga praktikus oldala is. Akiben eddig csak elrejtve szundikált a csillagászati talenter, abból most elemmentaris erővel tör ki a vágyakozás, megismerhetni az óriási térséget, melyet a világok sokasága népesít be. A július hónapjának sok a csillagászati érdekessége. A zenit közelében csoportosulnak a nagy és kis medve csillagképei, közöttük cik-cak formában terpeszkedik szét a sárkány csillagzat. Ott, hol az óregek a sárkány fejét látták, mi most az a Herkulesnek sok apró csillagát veszszük észre. Keletre tőlük a lant pihen az égen s szemünket hirtelen a Wega ragyogás köti le, közelükben mindon nehézség nélkül megtaláljuk a keresztformájú Hatyut. Vele képez három szöveget az Altan és a Sas képe. A déli horizonton szép sorjában ott látjuk az „állat”-körképeit: az Oroszlán, a Rákot, a Mérleget, a Skorpiót és a Nyílást. Julius havában a mi egünknek ritka vendégei vannak, — a föld két legnagyobb testvére, a Jupiter és Saturnus. Jupiter és Skorpó csillagképben feszkelte be magát, a halványsárgás képű Saturnus pedig a Nyilas képében látható mostan. A ki a bolygók között az Uranust tiszteli meg szeretetével, az most könnyen találkozik vele. Julius hónap végén ismét hulló csillagokhoz lesz szerencsénk, ha csak nem jó megint közbe valami baleset, a mi miatt ezek az apró égitáncok elmaradnak.

(Eljegyzés.) L. Hadházy Béla b. hunyadi kir. járásbírósi hivatalnok, Hadházy József deésfalvi unitárius lelkész fia, f. hó 5-én tartotta eljegyzését Erzsébetvárosban Szentpéteri Katinkával, Szentpéteri Gusztáv bájos és szép leányával. A szép családi ünnepélyt gazdag lakoma követte Szentpéteri Gusztáv vendégszerető házában.

(Tanárok jó étvágya.) Az országos tanárgyűlés tudvaleg a napokban folyt le Temesvárott. Egy statisztikus — ugyan hol nincs ma statisztikus? — pontos adatok alapján kiszámította, hogy a város és a csanádi megyés püspök által adott két diszében elfogyott 7 métermáza marhahús, 4 métermáza hal, 28 darab óz, 120 liba, és 280 csirke; a crémekhez nem kevesebb, mint 6000 drb. tojás kelt el, a kávék száma 1800-ra tehető. Tekintélyes az ital-statisztika is, mely szerint a két napon elfogyott: 1800 pohár sör, 600 üveg fehér 400 üveg vörös bor; a pezsgőből 650 üveg ürült ki, míg a személyekből 3500 darabot szállított a péküzlet. Ásványviz 500 és szikviz 400 üveg kelt. A mi azt bizonyítja, hogy a gyűlésező tanár uraknak elég jó volt az ét- és itvágyuk is.

Bűnügyi krónikánk.

A legutóbbi nyolc hét alatt edes hazánkban nem kevesebb, mint hat szencziós bűnpör volt.

Mi az oka ennek? Hol keressük a hibát? A magyarnál erkölcsösebb, józanabb, ép lelkűbb nép kevés lakik a föld keréksgén. Tehát látjuk, hogy a bűn nem eredendő, nem öröklött.

Azt hiszem nálunk a kutatásnál egy momentumot kell szem előtt tartani és ez: Magyarország most fejlődő, hogy ne mondjuk erjedő társadalma.

Igy van ez mindenütt, nemcsak a Balkánon, hanem másutt is, a hol egy új államok alakul. Franciaországban példának okéért a harmadik köztársaság megkivánta a maga Panamáját és Dreyfus ügyét.

Az 1870-ben egyesült olasz királyság is meglehetősen mélyen uszik a sikkasztási, orgyilkossági és anarchista perekben, miből ott még a proletár papok és szerzetesekkel való bajok is járulnak.

A német birodalom csak 1871 óta egységes és bár a németek pedánsága példabeszédes, mégis megvolt a porosok fővárosának a maga Kotze-Schrader és Heintze ügyei.

A mint tehát látjuk a fejlődő társadalom gyermekbetegségei, a sok bűn és botrány, meg nem mindig jelenti az ország népének demoralizációját.

Láttuk ezt különösen nálunk a legutóbbi végtárgyalások alkalmával. Valóban ritka, mondhatnám példátlan a közönségnek ez a józan, erkölcsös megbotránkozás a tárgyalási teremben, amely nem hagyja magát a raffinált vádlott egy-egy teatralis pózától vagy frazisztól befolyásolni. Az ilyenek a bére nálunk szálmalmos mosoly, egyéb semmi.

De azért ne tessék gondolni, hogy a magyar publicum szíve carrarai márványból való. Oh nem! Nagyon jól bizonyította ezt pl. az újpesti gyermekgyilkosság tárgya-

lása alkalmával. Itt helyes érzékkel ősmerte fel, hogy a vádlottak részéről, a mennyiben bűn fogyna fenn, ez csak a természet törvényeinek összeütközése a kodex paragrafusával.

Tagadhatatlan azonban, hogy az utóbbi idők bünpörei egy szomorú tanulsággal szolgálnak. A mig azelőtt a gyilkosságok és rablások leggyakoribb indító motivuma száradunk nagy nyavalyája, az éhség volt, addig most a vádlottak sorában nemcsak kenyérméltű proletárokat látunk, hanem ott látjuk a jól táplált, a legszükségesebb anyagi gondoktól ment, egyedül a kapzsi bírvágytól hajhászott individuumokat.

A mig az azelőtti gyilkosságokat egy Lassalle vagy Marx esetleg a társadalom rablóiképp léptethette volna fel, addig a mostani tipikus gonosztevők Lombrosó szomorú birodalmában tartanak. Kétségkívül ezek a szomorú alakok is csak a fejlődő társadalom processusának tünetei. Mert hol bírják jobban a penészvirág és csalán, mint a mócsaras, megem szilárdult talajon!

Ha hazánk újabb fejlődési stádiuma szerencsés befejezést nyert, akkor azt hiszem, gondolhatunk arra is, a mire eddig abszolút nem hederítettünk: az egyes ember: az individuum fejlődésével is.

Uj évnegyed.

Julius 1-jével új évnegyedbe lépünk s tisztelettel kérjük olvasóinkat az előfizetéseket megújítására.

Az **Ujság** rövid multjával eléggé bebizonyította, hogy egy reggel megjelenő politikai napilap Kolozsvárt és az erdélyi részekben hiányt pótol.

Az **Ujság** politikai iránya: a magyar nemzeti állam kiépítése. E célból erős sóviniszta magyar politikával küzd a nemzetiségek tulkapásaival szemben. Társadalmi cikkelyei férfias nyíltsággal, bátor szókimondással ostromozzák a félszeg kinövészeket — melyek a közjólét megrontói.

Az **Ujság** hírszolgálatát gyors és actualis közleményeket tartalmaz. Távirati és express tudósításai, — melyek az éjjeli szerkesztési idő alatt szakadatlanul érkeznek — megelőzi az összes ideérkező fővárosi és vidéki lapokat.

Az **Ujság** Tárcza-rovata változatos és szórakoztató s állandó Regény-csarnok olvasókat érdekesít regényeket közöl. Szóval az **Ujság** szerkesztése és kiadóhivatala nem kimél költséget és fáradságot, csak hogy az olvasó közönségnek kezbe a legjobb újságot szolgáltatassa s törekvése leand, hogy jövőben is kiérdemlje a közönség részéről nyilvánult elismerő támogatást.

Az „Ujság“ előfizetési ára vidéken és helyben:

Egész évre	24 kor. 12 frt
Félévre	12 „ 6 „
Negyedévre	6 „ 3 „
Egy óra	2 „ 1 „

Az előfizetési pénzek legelőszérűbben postautalványon küldendők: **Ujság kiadóhivatala Kolozsvár** (Lyceum nyomda) címen.

Mutatványszámokat kívánatra szintén küld a kiadóhivatal.

Az Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala.

Egy emlékkönyvbe.

Nem különös kíváncsiságra, mikor egy kis leány odanyújtja emlékkönyvét egy valakinek, hogy írjon abba emléksorokat, melyek többnyire nem őszinték, nem bensőszerűek. És nem-e különösebb ez az óhaj épen akkor, midőn napjainkban az emlékkönyv oly sokat elveszített becséből, helyét adva a kor divatos szokásainak, melyekkel együtt jár, hogy az emléksorokat többé már nem emlékkönyvbe írják, hanem képtelenebbnél-képtelenebb szecessziós képes levelezőlapokra. Manapság ugyanis már oda érkeztünk, hogy a legtitkosabb és féltve őrzött érzelmeinket kidobjuk a vásári piacra és megüjtjük a nagydobot a reklám hangján kikialtva a legelső árat, melyet a kinek többje van — igen könnyen tullicitálhat egészen az utolsóig.

Az utolsó ár pedig igen drága, mert legtöbbször boldogságunkat adjuk cserébe érte. A mit pedig vásároltunk ritkán egyéb üres semminél.

Az egészben csak az a szomorú valóság, hogy az illetén megvásárolt szívek épen úgy dobognak, mint a sokat szidott romanticismus idejében, mikor a lovag még bálványozni tudta a nőt, mint a teremtés koronáját, ünérdek és haszonlesés nélkül. De neml más mégis a szívek lüktetése most, mint volt Góthe, lord Byron és Heine idejében. Nem lángolhat oly fennen a tűz, ha nemes dobogását elzárjuk és csak pislogni tud, ha főtt füstfelhők elállják útjában a fényt, a világosságot. És higye el nekem, hogy a régi láng kihalt a szívekből, haru alatt csak parázs van, de ezt oh mi ritkán és mi kevesen gyújtják életre.

Igen jól ismertem egy ifjút, a ki elég esztelen volt és visszaképzelné merte a rég eltemetett romantikát a jelenbe. Csakhogy a milieu teljesen hiányzott a varázslatos képről. Az emberek kigunyolták és szentimentálisnak csufolták ártatlan gondolatait, fehér érzelmeit. Ha a bájos multak emlé-

keire hivatkozott, — kinevették idealizmusáért és rámondták, hogy bolond.

Es lássa, ez a szőke Werter képviseli a gőz és villamosság idegbontó szakáiban az eszményiséget, a szívet. Ez a haldokló Faust keresi az ő Gräthenjét erős hittel, még több reménnyel és határtalan szerellemmel. Egyszer már hitte is, hogy elérte vágyát és megvalósult kába álma. — De a leány, kinek nevét imájába vette és kire, mint egy üdvösségre, csak felve tekintett, csak e száznak szűlöttje volt. Ő is, mint annyi testvére, nem hitt a meséknek, nem szerette az álmokat és nem is tudta megérteni a bolondos fiút, a ki száraz kenyérré és egy számafödélű házra vágyott, el — messzi a hiu emberektől, idegen világba.

Saroltának azonban ingerli módon tetszett Werter keseregése és rettenetesen mulatott szegény fiú álmódosáin. Csalogatta is, váltig erősítette, — miközben majd megszakadt a belseje a visszafojtott nevetéstől — hogy igenis a romantika nem halt meg, csak alszik, és hogy bizonyára a szőke Werter lesz, a ki felzavarja százados tehetetlen álmából. A fiú nem vette észre a csalfa játékot és bánatos szonetteket irt ideáljához, ki azokkal hiúságát diszítette fel. A poéta lélek szárnyaszegre került ki a csunya küzdelemből.

A mai kor szereti a színek váriációját. Sarolta is megunta rég poétája esengéseit, elázta hát magától, mert jövőjét könnyen tönkre tehetné volna a szőke Werter hiábavaló tökéletlenségeivel. — Megmondta az igazat:

— Kis barátom, tanuljon több emberismeretet, mert rossz iskolába jár... Keressen azért hát más Saroltát, a ki, mint maga, szereti játszani a bolondot...

Mit gondol, Vilmuskám, mit tett a szőke Werter? Meghalt? Nem, azt nem tette, hanem családontan tovább vándorolt és hatványozott idealizmussal most már újra remél, újra hiszen és újra szeret. A szőke Werter pedig ha bekopogtat magácskához, ne űzze el szegényt, mert higye el, életünkben úgy is annyi a próza, hogy szinte jól esik egy kevés álom, egy parányi szív, mely oly fehér és oly fennen dobog, mint a milyen a szőke Werteré.

Akkor meglássa, néma szanakozással nézi a vásárolt szívek iszonyatos harcát, a mely pedig örökös, vég nélküli és szomorú fejtája minden boldogságnak.

Irta: M—gy.

FŐSZERKESZTŐ: DR. DEÁK ALBERT.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. HÉDERVARI LEHEL.

LAPTULAJDONOS:

GOMBOS FERENCZ

NYILTTÉR. *)

Az „Ellenzék“ 152. számában „Lövöldözés az éjszakában“ cím alatt egy nyílttéri cikk jelent meg, mely engem a nagy közönség inzulválásával gyanusít.

Röviden az alábbiakban vagyok bátor az esetet megvilágítani, különösen a tisztelt cikkíró ur előtt, ki láthatólag minden pozitív információ nélkül támadta meg az igen tisztelt közönségtől kiérdemelt hrnevemet s üzleti becsületemet.

Az eset a következő: Az »Ujvilág« helyiségében működő orpheum-társulat előadása alatt a sétatérről kimondhatlan számú csöcselű sereg máskzált be nap-nap után a helyiség udvarára s ott a legtűrhetlenebb rendelleniséget vitte végbe. Miután úgy az előadás, mind pedig a házi lakók fölötté háborgatva lettek, a házigazda felszólította a házmasterét, hogy a rendőri közbenlépés mellett a féktelenkedő csöcselűk sereget távolítsa el. A rendőri segély annyit eredményezett, hogy a csöcselűk az udvart elhagyta ugyan — a kert vasrácsát természetesen kidöntvén — azonban a sétatérről kövekkel kezdetek dobálni s a kertben időző két vendéget meg is dobtak. Erre a házmaster mintegy saját védelmére, — a mennyiben őt is megdobálták — a vizipuskához fordult s azzal riasztotta el a még mindig féktelenkedő csöcselűket.

A ténykörülmények feltárása után csak annyit vagyok bátor a cikkíró urnak megjegyezni, hogy máskor tartózkodjék pozitív információ hiányában egy békés iperos jó hírnevét hiányos tudomása alapján közlött cikkel medtámadni. Azt hiszem különben, hogy a n. érd. közönség előtt nem kell magam excusálnom, annál kevésbbé, mert az esetről csak a helyiségbe érkeztemkor vettem utólagos tudomást. Az ellen pedig határozottan tiltakozom, hogy én adtam volna az utasítást a vizipuska használatára. Különben a cikkíró ur hasonló féktelenkedésekről bármely nap meggyőződhetik, a mennyiben még ma sem szűntek meg ilyen suhancok részéről botrány okozások az udvaron s a kertészen való átszőkések.

Ennyit szükségesnek láttam a n. érd. közönségtől kiérdemelt hrnevem megőrzése végett közléstenni.

Pierschy Ferenc.

*) E rovat alatt közlétekkért nem vállal felelősséget a szerk.

Folies Bergé az Ujvilágban.

Naponta nagy variéte előadás szeciós és családias műsorral.

Nagy siker. Nagy tetszés.

ANGELI
az itt kedvelt excentrique párdalósok

Bámulatos. Nagy meglepetés.

Mora Hedwig
női bariton.

Wandrey Mitzi
kitűnő kigyómvésző.

Avis

Kedd, július 10 én első fellépte.

The Filippis.

Angol, francia, d'n svéd, holland bur, lengyel, amerikai, chinai s stöbl kül- és belföldi nemzeti viseletben mutatják be felülmulhatatlan táncművészetüket és Grotesk mutatványaikat.

Magyarországon most először vendégszerepelnek és néhány estére nagy áldozatok árán sikerült őket néhány vendéglátókra megnyernem.

Azonkívül fellépte a 15 tagból álló művész társaságnak.

Belépti díj 1 korona.

Kezdeté 8 órakor.

Számos pártfogásért esedezik

BACK SOMA, RIENZI MARISKA,
impresárió. igazgatónő.

Erdély egyetlen reggeli lapja

AZ „UJSÁG“

politikai napilap Kolozsvárt.

Általános érdekű vezérczikkei, országgyűlési, express és távirat értesülései, egész Erdélyből jövő tudósításai, helyi hírei, művészeti rovata, regénye, általános érdekűek.

Távirati híreivel az összes helyi és Budapesti lapokat megelőzi.

Előfizetési ár:

Havonta 1 frt. Negyed évre 3 frt. Egy szám 4 kr. Vidéken 5 kr.

Előfizetések és hirdetések felvételnek, ugyszintén mutatványszámot kívánatra ingyen küld az

„UJSÁG“ szerkesztősége és kiadóhivatala. Kolozsvárt Lyceum-nyomda.